

İSTANBUL HATIRASI

Ahmet Ümit 1960'ta Gaziantep'te doğdu. Marmara Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nü bitirdi. 1985-1986 yıllarında, Moskova'da Sosyal Bilimler Akademisi'nde siyaset eğitimi gördü. İlk kitabı 1989'da yayımlanan *Sokağın Zulası* adlı şiir kitabıdır. 1992'de ilk öykü kitabı *Çıplak Ayaklı Gece* yayımlandı. Bunu 1994'te *Bir Ses Böler Geceyi*, 1999'da *Agatba'nın Anabtarı*, 2002'de *Şeytan Ayrıntıda Gizlidir* adlı polisiye öykü kitapları izledi. 1995'te hem çocuklara hem de büyüklere yönelik *Masal Masal İçinde* ve 2008'de yayımlanan *Olmayan Ülke* ile farklı bir tarz denedi. 1996'da yazdığı ilk roman *Sis ve Gece*, polisiye edebiyatta bir başyapıt olarak değerlendirildi. Bu romanın ardından 1998'de *Kar Kokusu*, 2000'de *Patasana*, 2002'de *Kukla* yayımlandı. Bu kitapları, *Ninatta'nın Bileziği*, *İnsan Rubunun Haritası*, *Aşk Köpekliktir*, *Beyoğlu Rapsodisi*, *Kavim*, *Bab-ı Esrar*, *İstanbul Hatırası*, *Sultanı Öldürmek*, *Beyoğlu'nun En Güzel Abisi*, *Elveda Güzel Vatanım*, *Kırlangıç Çığlığı* ve *Aşkımız Eski Bir Roman* adlı kitapları izledi. Ahmet Ümit'in İsmail Gülgeç'le *Başkomser Nevzat Çiçekçinin Ölümü* ve *Başkomser Nevzat Tapınak Fabiseleri*, Aptülika (Abdülkadir Elçioğlu) ile *Başkomser Nevzat Davulcu Davut'u Kim Öldürdü* ve Bartu Bölükbaşı'yla hazırladıkları *Elveda Güzel Vatanım* adlı çizgi romanları yayımlanmıştır. Eserleri 27 farklı dilde yayımlanan yazar uluslararası bir okur kitlesine ulaşmıştır.

Ahmet Ümit sosyal medya hesapları:

www.twitter.com/baskomsernevezat

www.instagram.com/baskomsernevezat

www.facebook.com/yazarahmetumit

www.youtube.com/ahmetumityazar

Ahmet Ümit'in
YKY'deki kitapları:

- Aşkımız Eski Bir Roman (2019)
Kırlangıç Çılgılığı (2019)
Sokağın Zulası (2019)
Masal Masal İçinde (2019)
Kavim (2019)
İstanbul Hatırası (2019)
Sis ve Gece (2019)
Patasana (2019)
Bab-1 Esrar (2019)

AHMET ÜMİT

İstanbul Hatırası

Roman

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5476
Edebiyat - 1564

İstanbul Hatırası / Ahmet Ümit

Kitap editörü: **Kerem Oğuz Evrandır**
Düzeltili: **Devrim Çakır**

Kapak tasarımı: **Davut Yücel**
Grafik uygulama: **İlknur Efe**

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi
A Blok Kat: 2 34310 Haramidere / İstanbul
Telefon: (0 212) 412 17 00
Sertifika No: 44452

1. baskı: Everest Yayınları, Haziran 2010
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Ekim 2019
ISBN 978-975-08-4598-7

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2019
Sertifika No: 44719

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/YapiKrediKulturSanatYayincilik](https://www.facebook.com/YapiKrediKulturSanatYayincilik)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Sevgili arkadaşım Ali Taygun'un değerli anısına...

Teşekkür

İstanbul Hatırası'nın yazılma sürecinde Roma, Doğu Roma, Osmanlı sikkeleri ve tarihi konusunda önemli bilgiler sunan Prof. Dr. Oğuz Tekin'e, kriminalistik hakkında değerli fikirleriyle beni aydınlatan Adli Tıp Uzmanı Dr. M. Süalp Bengidal'a, Adana Cinayet Büro Amiri Şehmuz Akdemir'e, Topkapı Sarayı'yla ilgili derin bilgilerini paylaşma cömertliğini gösteren Topkapı Müzesi eski müdiresi Dr. Filiz Çağman'a, Ayasofya Müzesi Müdürü Haluk Dursun'a, Ayasofya Müzesi Müdür Yardımcısı Halil Arça'ya, Arkeolog Defne Tekay'a, Arkeolog Tülay Urun'a, Dr. Meltem Doğan Alparslan'a, cerrahlık konusunda önemli ayrıntılardan haberdar olmamı sağlayan Dr. Hüseyin Meşe'ye, hukuk bilgileriyle önemli katkılarda bulunan sevgili arkadaşlarım Avukat Mehmet Ata Uçum ve Avukat Hatice Uçum'a, Jako papağanları konusunda önemli bilgiler veren Veteriner Hekim Halil Aykın'a, SİT alanlarıyla ilgili konularda açıklayıcı bilgiler sunan Mimar Nazir Korkmaz'a, verdiği dini bilgiler için Hüseyin Ereğ'e, tasavvuf konusundaki aydınlatıcı fikirleri için Mustafa Alagöz'e, desteğini hep yanımda hissettiğim Doğan Kitap Kurumsal İletişim Müdürü Özlem Yaşarlar'a; *İstanbul Hatırası*'nın ilk bölümlerini okuyup görüşlerini benimle paylaşan Doğan Kitap'ın değerli editörü Deniz Yüce Başarır'a, Balat semti konusunda önemli bilgiler veren Kadir Turan ile Murat Aksu'ya, Yunanca isimler hakkında

yardımcı olan Anna Maria Aslanođlu'na; romanlarımın ilk okurları, ilk eleştirmenleri olan sevgili dostlarım Figen Bitirim, Kemal Koçak, Erdiñ Çekiç, Erhan Çekiç, Oral Esen, Ayhan Bozkurt, Ali Arda'ya ve eřim Vildan Ümit'le kızım Gül Ümit Gürak'a, damadım Gürkan Gürak'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Bu değerli insanların katkısı olmasaydı bu roman da olmazdı.

“Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul...”

Yahya Kemal

Byzantion
Kral Byzas'ın Efsanevi Kenti

Tanrı, Kral'a bakıyordu. Kutsanma töreniydi: Şükran günü, bedel anı, saygı zamanı. Tanrı kutsal bir armağan olarak sunmuştu bir kartal başı gibi denize uzanan bu güzel ülkeyi onlara. Rüzgâr, büyüdü bir güçle doldurmuştu gemilerinin yelkenlerini; toprak, doğurgan bir kadın gibi ekilen tohumları nefis yemışlere dönüştürmüştü; deniz, cömert bir bahçe olup balıkların en lezzetlisini vermişti onlara. Tanrı, belayı uzak tutmuştu balkından. Şimdi sıra ondaydı. Kral olmanın gereğini yerine getirmeli, üzerine düşeni yapmalı, sözünü tutmalıydı. Enli, keskin kılıcını kavradı.

Tanrı, Kral'a bakıyordu. Küçük alan süt mavisi bir aydınlıkla kaplanmıştı. Ortalık deniz kokuyordu. Ateş gibi yanan geniş alnında nemli bir serinlik hissetti. Aynı serinliği sunağın yanında bekleyen genç boğa da hissetti, hayvanın bütün bedeni ürperdi. Genç boğayı güçlükle zapt eden dört savaşçının dördü de ürperdi, boğanın bir adım gerisindeki kâhin de ürperdi ama Kral ürpermedi. Ne rüzgârın görünmez dokunuşuna aldırıldı, ne tüyleri diken diken eden serinliğe. Kılıcını usulca kaldırarak yaklaştı.

Tanrı, Kral'a bakıyordu. Kral, huzura varınca durdu, saygıyla başını kaldırdı. Tanrı'nın elindeki üç uçlu yabaya dikti gözlerini. Bir vuruşta koca ülkeyi denizin dibine yollayan o korkunç silaba. Yüreğindeki saygı korkuya dönüştü, bakışlarını bızla kaçırıldı Tanrı'dan. Bir an meydana her şey durdu, denizden esen rüzgâr, siyah derisi öfkeyle seğiren boğa, boğayı tutan askerler. Bir an ürkütcü bir sessizlik çöktü her yana. Biraz daha beklerse bu sessizlik kalıcı bir lanete dönüşecek, biraz daha beklerse Tanrı'yu öfkeliendirecekti. Hemen söze başlamalıydı. Daha fazla beklemek olmazdı.

“Ey Poseidon” diye gürlledi, itaatkâr bir sesle. “Ey denizlerin, yer sarsıntılarımla, atların tanrısı. Ey Kronos ile Rheia’nın oğlu, ey Zeus’un ve Hades’in kardeşi. Ey ölümsüzlerin en güçlüsü. Ey en güçlülerin ölümsüzü. Sana binlerce şükür. Sana binlerce saygı. Sana binlerce sevgi.

Sen ki bizden yüz çevirmedin. Sen ki Megara’dan yola çıktığımızdan beri bizi yalnız bırakmadın. Sen ki her zaman yazgımıza yoldaşlık ettin. Öfkeni üzerimizde denemedin. Fırtınalarını gemilerimizin önüne çıkarmadın. Güçlü yabancı bize karşı kullanmadın. Denizleri uysal, merhametli ve bereketli kıldın.

Ey tanrıların en görkemlisi, ey denizlerin mutlak hâkimi, ey Megaralı göçmenlerin koruyucusu. Sen olmasaydın, üç yanı denizlerle çevrili bu ülkeyi bulamazdık. Sen olmasaydın, bu bereketli toprakların üzerinde bir anıt gibi yükselen genç kentimizi kuramazdık. Sen olmasaydın, karada da, denizde de var olamazdık. Sen ki bizi kendi çocukların gibi sevdin, sen ki bize acıdın, bize şefkat gösterdin, bizi savundun. Biz de sana şükranlarımızı, bu boğayı kurban ederek sunmak istiyoruz. Lütfen adağımızı kabul et. Lütfen bugüne kadar yaptığın gibi bundan sonra da bize acı, bizi koru, bizi gözet. Lütfen öteki tanrıların da bize acımasını sağla. Çünkü sen bizi en çok sevensin. Çünkü sen güçlüsün. Çünkü sen adilsin...”

Tanrı sanki bu sözleri duymamış gibi ateş saçan gözlerle bakmayı sürdürüyordu bu genç ülkenin genç kralı Byzas’a. Kral hiç üzülmedi Tanrı’nın bu kayıtsız tavrına. Saygısını zerrece yitirmeden diz çöktü, boyun eğdi, selam verdi. Sonra usulca doğruldu, hedefinden emin bir savaşçı gibi, dört askerin güçlükle zapt ettiği siyah boğaya yöneldi. Boğa kendisine doğru yürüyen Kral’dan önce kılıcını fark etti. Güneş, sanki yaklaşmakta olan felaketi haber vermek istercesine ışıklarını kılıcın parlak yüzeyinden vahşi hayvanın gözlerine yansıttı. İplerle bağlandığı için huzursuz olan boğa iyice gerginleşti, bu her yanına deniz kokusunun sindiği küçük meydandan kaçmak, bu iplerden, gözlerine vuran bu parlıttan kurtulmak istedi. Askerleri de sürükleyerek bu cendereden çıkmaya çabaladı. Ama dört savaşçı izin vermedi ona, sımsıkı sarıldılar güçlü hayvanı tutan iplere.

Tanrı, Kral Byzas'a bakıyordu. Byzas, usulca boğaya yaklaştı. Kral'ın kokusunu alan boğa daha çok sinirlendi, öfkeyle burundan solumaya başladı. Askerler hayvanı zapt etmekte artık güçlük çekiyorlardı. Akacak kanı toplamak için elinde toprak bir çanak tutan kâhin, dualara başlamıştı çoktan. Byzas, görkemli, güzel hayvanın önünde durdu ama kılıcını kullanmadan, boğayı Tanrı'ya kendi elleriyle sunmadan, saygıyla kurbanına baktı. Boğa da gözlerini ona dikmişti. Olacakları anlamak istercesine gergin bir merakla bakıyordu. Nasıl ki Tanrı'yu bekletmek olmazsa, kurbanı da bekletmek olmazdı. Kral, keskin, enli kılıcının kabzasını yeniden sıkı sıkıya kavradı. Boğaya doğru bir adım attı. Elindeki kılıcı, alttan boğanın gırtlığına çaldı. Kan, kâhinin tuttuğu çanağa fişkirirken boğa öylece kaldı. Çok sürmedi, birden acıyla irkildi, bütün gücüyle ileri atılmak istedi. Eğer boş bulunsalar dört askeri de peşi sıra sürükleyip kanını etrafa saçarak takati tükenene kadar kaçacaktı ama kaslı kollar yine izin vermedi. Hayvan kısa sürede gücünü yitirdi, önce titreyen dizlerinin üzerine çöktü, sonra güürültüyle sağ yanına yıkıldı.

Tanrı, Kral'a bakıyordu. Kral artık umursamıyordu Tanrı'yu; üzerine sıçrayan kanın etkisi mi, kadim bir güdü mü bilinmez, bakışları az önce öldürdüğü boğaya takılı kalmıştı. Boğanın gözleri artık öfkeli değildi, sadece şaşkındı, bir parça da mahzun. Kral pişman değildi yaptığına, görevini yerine getirmiş birinin huzuru vardı yüreğinde ama nedense, o da bakışlarını kurbanının donuklaşan siyah gözlerinden bir türlü alamıyordu.